

Modtaget via elektronisk post. Der tages forbehold for evt. fejl

Europaudvalget (2. samling)
(Alm. del - bilag 271)
arbejds- og socialministerråd
(Offentligt)

SOU, Alm. del - bilag 166 (Løbenr. 3402)
AMU, Alm. del - bilag 73 (Løbenr. 3404)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	25. januar 2002

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Beskæftigelsesministeriets notat med resumé af høringssvar fra arbejdsmarkedets parter og interessenter til Kommissionens grønbog om virksomhedernes sociale ansvar.

Notat

Til Folketingets Europaudvalg

Resumé af høringssvar fra arbejdsmarkedets parter og interessenter til Kommissionens grønbog om virksomhedernes sociale ansvar

Fra arbejdsgiversiden har **DA** (Dansk Arbejdsgiverforening) og **FA** (Finanssektorens Arbejdsgiverforening) afgivet høringssvar.

Begge organisationer er grundlæggende positive over for den debat, som Kommissionen har rejst med grønbogen. De to organisationer gør herunder opmærksom på, at Kommissionens brug af begrebet social ansvarlighed i en dansk sammenhæng bør oversættes med samfundsmæssigt engagement.

Begge fremhæver, at virksomhedernes konkurrenceevne bør være udgangspunktet for enhver diskussion om deres samfundsmæssige engagement, og at det er en nødvendig forudsætning for at drive virksomhed, at man er engageret i medarbejdernes velbefindende og i udviklingen i det omkringliggende samfund.

DA er af den opfattelse, at virksomhederne først og fremmest påtager sig et samfundsmæssigt engagement ved at leve op til national lovgivning og internationalt anerkendte standarder – hertil kommer frivillige initiativer og samarbejdsformer, der ligger ud over, hvad der lovgivningsmæssigt stilles krav om. En større fokusering på virksomhedernes sociale ansvar vil således aldrig kunne træde i stedet for regler og lovgivning. Begge organisationer fremhæver, at der ikke er behov for fælles EU-lovgivning på området.

DA finder, at der i grønbogen fokuseres for lidt på det offentliges rolle i forbindelse med virksomhedernes sociale ansvar og det samspil, der bør være mellem de offentlige myndigheder og virksomhederne. DA mener således, at enhver debat om virksomhedernes samfundsmæssige engagement må være præget af den grundlæggende respekt for de forskelligartede roller, som virksomheder, offentlige myndigheder m.fl. har, og at samarbejde mellem de forskellige aktører vil kunne være til gensidig fordel.

Endvidere fremføres det, at virksomhedernes engagement altid må finde sted på basis af frivillighed. DA tager afstand fra forestillingen om, at der kan etableres én enkelt model, som alle virksomheder kan anvende til at håndtere deres samfundsmæssige engagement. Det nævnes i den forbindelse, at det naturligvis er rimeligt, at der eksisterer mulighed for at vurdere effektiviteten, men at metoden må være op til den enkelte virksomhed. <>

Endeligt er det begge organisationers holdning, at EU kan spille en vigtig rolle som formidler af gode erfaringer mellem virksomhederne indbyrdes og mellem virksomhederne og deres interessenter. Herudover finder DA, at EU vil kunne spille en rolle i forhold til at sikre, at lande, som EU-virksomheder opererer i, stiller de nødvendige samfundsmæssige rammebetingelser og sociale grundrettigheder for sine borgere til rådighed, som gør det muligt at drive virksomhed på en hensigtsmæssig måde i disse lande.

Fra lønmodtagerorganisationerne har **LO** (Landsorganisationen i Danmark) og **FTF** (Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd) fremkommet med høringssvar. Begge organisationer er generelt positive over for Kommissionens grønne bog. De fremhæver begge det positive i, at Kommissionen på denne måde sætter spørgsmålet vedrørende virksomhedernes sociale ansvar på dagsordenen.

Både LO og FTF mener dog, at det er nødvendigt med en mere præcis definition af begrebet social ansvarlighed. LO mener i den forbindelse, at grønne bogen mangler overvejelser vedrørende anerkendelse af faglige rettigheder, ligeløn og ligebehandling, som efter organisationens mening kun berøres perifert. Derudover er begge organisationer af den opfattelse, at miljømæssige og arbejdsmiljømæssige aspekter i højere grad bør inddrages i begrebet. Det fremføres også, at forebyggelse bør prioriteres højere i forbindelse med arbejdsmiljøet, således at fastholdelse bliver en vigtig del af strategien.

FTF giver i høringssvaret udtryk for, at virksomhedernes frivillige arrangement ikke kan erstattes af lovgivning på området, men at der er tale om et supplement til lovgivningen. Virksomhedernes sociale engagement må således være en investering i mere end det, de i forvejen er forpligtet til i henhold til lovgivning og overenskomstsmæssige aftaler. FTF understreger samtidig, at frivillighed er et mere effektivt redskab end tvang.

LO foreslår i høringssvaret blandt andet følgende initiativer:

0. Der bør udvikles et enhedsregnskab for virksomhedernes sociale ansvar på EU-niveau. Dette bør i en opstartsfasen bygge frivillighed, men LO vil ikke afvise behovet for på sigt at indføre lovgivning på dette område. Der bør ligeledes udvikles en uvildig verifikation af de udarbejdede regnskaber.
1. Der bør udvikles et enhedsmærke, der har udsagnskraft over alle de elementer, der er væsentlige for forbrugerne at have kendskab til, herunder energi, ydre miljø, menneskerettigheder, social ansvarlighed, økologi og dyrevelfærd, arbejdsmiljø og lønmodtagerrettigheder.
2. Fælles mål og værdier skal være synlige på markedet, og det offentlige skal stille krav til leverandørernes samfundsansvar. LO er af den opfattelse, at sociale klausuler ikke er i modstrid med målsætningen om en effektiv konkurrence, og at man på sigt vil kunne opnå en effektiv produktion, der samtidig bygger på samfundsmæssig ansvarlighed.

Fælles for LO og FTF er, at de understreger nødvendigheden af medarbejderindflydelse, efteruddannelse af alle relevante aktører samt kampagneaktiviteter, der skal fremme erfaringerne med virksomhedernes sociale ansvar.

Kommunernes Landsforening (**KL**) finder, at såfremt kommunale arbejdspladser inddrages i det videre arbejde med Grønne bogen, bør sprogrugen tilpasses til at dække de forhold, der gør sig gældende i den kommunale sektor. KL nævner, at der på det kommunale arbejdsmarked findes mange sociale initiativer, der især udspringer af samarbejdet med lønmodtagerorganisationerne fx aftaler om seniorpolitik, aftaler om kompetenceudvikling, rammeaftalen om socialt kapital, sygdomspolitikker mm.

KL peger på, at det skal være klart for virksomhederne, hvilke fordele de har af at være socialt ansvarlige. Omvendt har kommunerne en opgave med at sparke og bidrage med konstruktive løsninger i samarbejde/partnerskab med virksomhederne.

Efter KL's opfattelse bør evaluering og kontrol ikke være fokuspunktet for virksomhedernes sociale ansvar. Benchmarking kan være et godt redskab for virksomhedernes sociale ansvar, men bør ikke omfattes af kontrol. Små og mellemstore virksomheder påtager sig ofte et socialt ansvar, men bruger det ikke i relation til promovning og lignende. Udgifter til fx certificering vil således kunne fratage dem motivationen til at opføre sig so ansvarligt. EU's rolle bør være at henlede erhvervslivets opmærksomhed på fordelene ved at handle socialt ansvarligt og understøtte og formidle metoder for god praksis.

De samvirkende Invalideorganisationer (**DSI**) og Centret for ligebehandling af Handicappede (**CLH**) er grundlæggende positive overfor at fremme en europæisk ramme for virksomhedernes sociale ansvar. Der gøres imidlertid opmærksom på, at der kun kan etableres en meget overordnet ramme, da der er store forskelle på, hvad virksomhederne har mulighed for. DSI er positive overfor det holistiske syn, EU-kommissionen har lagt til grund for grønne bogen og mener, at det er et

godt redskab at arbejde videre med, men udtrykker samtidig at den brede fortolkning kan gøre det uoverskueligt – især for mindre virksomheder – at involvere sig. DSI finder på den baggrund, at der må etableres et EU-program til udvikling af nationale og europæiske erfaringer med operationalisering af begrebet i samarbejde med relevante målgrupper som fx handicaporganisationerne.

DSI og CLH gør gældende, at virksomhedernes sociale ansvar må bygge på frivillighed. De tager således klart afstand fra tvang fx ved at lovgive eller kræve kvoteordninger. Konkret mener DSI, at EU kan støtte effektive metoder til evaluering og kontrol af virksomhedernes foranstaltninger. Offentliggørelse af virksomhedernes årsberetninger, der indeholder både økonomiske, miljømæssige og sociale resultater, kan være en god ide. Det er imidlertid vigtigt, at der tages højde for de bløde og kvalitative værdier. Hvis der kun tages højde for hårde og kvantitative data, vil det indebære en risiko for, at mennesker med handicap i ordinære stillinger flyttes til stillingstyper, som er omfattet af målingen af det sociale ansvar.

Endelig finder begge parter, at en holdningsbearbejdning må omfatte alle aktører og foregå på alle niveauer.

The Copenhagen Center (TCC) fremhæver, at virksomhederne samfundsmæssigt formes af mange forskellige interessenter – ikke kun de traditionelt erhvervsorienterede, men også af interessenter repræsenterende andre sektorer i samfundet. En fælles europæisk ramme for udviklingen af virksomhedernes sociale ansvar må derfor være meget generel og rummelig for på konstruktiv vis at kunne rumme de faktisk værende store ligheder i de europæiske lande og tage højde for de forskellige definitioner af virksomhedernes sociale ansvar, der findes i medlemslandene.

Udøvelse af virksomhedernes sociale ansvar rummer et tvær-sektor samarbejde – nye sociale partnerskaber - med offentlige myndigheder og civilsamfundet. Den fortsatte udvikling af virksomhedernes sociale ansvar er derfor afhængig af, at de øvrige partnere i de nye sociale partnerskaber udfylder og udvikler deres respektive roller. Ikke mindst det offentliges aktive rolle som facilitator og inspirator af virksomhedernes sociale ansvar er det vigtigt at sikre tsat udvikling af.

TCC forventer, at der vil ske en udvikling fra fokus på virksomhedernes frivillige involvering til en vekselvirkning mellem på den ene side frivillighed og på den anden side tendens til offentlig regulering. TCC peger i denne forbindelse på, at en samling og forenkling af de mange – men ikke særligt forskellige – sæt frivillige standarder vil være ønskelig i en form, der forsat giver rum for individuel tilpasning. De nuværende og modeller for virksomhedernes sociale ansvar er udviklet m.h.p. multinationale virksomheder. En "genudvikling" af koncepter og modeller på den lille virksomheds præmisser er nødvendig.

Endelig anfører TCC, at Europa formentlig er toneangivende i udviklingen af virksomhedernes sociale ansvar. Udviklingen i Europa kunne med fordel overføres til andre dele af verdenen fx i forbindelse med støtte- og udviklingsprojekter. Arbejdet med menneskerettigheder kunne være en samlende indgang på tværs af kulturer og religioner.

Forbrugerrådet angiver i deres høringssvar, at produktionsmetoder bag de varer, der udbydes, er blevet et stadigt vigtigere element for forbrugernes valg af varer. De forskellige former for afrapportering, der eksisterer eller er under udvikling, er imidlertid ikke umiddelbart relevante for forbrugerne. Forbrugerrådet er derfor enig med grønbogens konklusion om, at følgerne af virksomhedernes sociale indsats ikke er begrænset til virksomhedernes selv, men også vil berøre virksomhedernes økonomiske samarbejdspartnere. Der er således behov for uafhængige tredjeparter kontrollerer de informationer, der offentliggøres.

Forbrugerrådet finder endvidere, at EU kan spille en vigtig rolle ved at skabe et fora, hvor de forskellige interessenter kan aftale regler og rammer for håndteringen af det sociale ansvar, herunder i forhold til støtte foranstaltninger til fremme af mærkede varer, herunder gøre sociale mærkninger og miljømærkninger mere effektive.